

Dariusz Poliński, Witold Tokarski, Wojciech Chudziak

Chełmża, st. 28, gm. loco, woj. toruńskie, AZP 36-43/88

Informator Archeologiczny : badania 29, 88

1995

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W wykopie I/95 odsłonięto dobrze zachowane drewniane elementy konstrukcyjne wału grodowego, tzw. przekładkę, zalegające stosunkowo płytko pod powierzchnią.

Wydobyto kilkanaście fragm. ceramiki naczyniowej, w tym większość wczesnośredniowiecznych (głównie ceramika częściowo i całkowicie obtaczana) oraz zalegających na złożu wtórnym ułamków naczyń ceramiki „łużyckiej” z okresu halsztackiego i późnośredniowiecznej ceramiki stalowszarskiej. Wystąpiły także liczne kości zwierzęce. Spośród zabytków pozaceramicznych na uwagę zasługują: wyroby z żelaza (grocik strzały do łuku i trzewik pochwy od miecza) oraz szydło kościane. Wszystkie wymienione zabytki wydzielone zalegały jednak na złożu wtórnym.

Materiały wraz z kompletem dokumentacji przechowywane są w Instytucie Archeologii i Etnologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Badania będą kontynuowane.

Chełmża, st. 28
gm. loco, woj. toruńskie
AZP 36-43/88

Uniwersytet Mikołaja Kopernika
 Instytut Archeologii i Etnologii Zakład
 Archeologii Średniowiecza i Czasów
 Nowożytnych w Toruniu

Badania prowadził dr Dariusz Poliński (autor sprawozdania) przy współudziale mgr. Witolda Tokarskiego i 16-osobowej grupy studentów archeologii. Nadzór naukowy dr Wojciech Chudziak. Finansowane przez Fundację na Rzecz Nauki Polskiej w ramach programu „Adalbertus”, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz Urząd Miejski w Chełmży. Pierwszy sezon badań. Osada pradziejowa (neolit, okres halsztacki i okres lateński/wpływów rzymskich?) i osada wczesnośredniowieczna (2. poł. X-XI/XII w.).

Badania wykopaliskowe na stanowisku 28, stanowiącym element składowy wczesnośredniowiecznego zespołu osadniczego przy jeziorze Archidiaconka w Chełmży, przeprowadzono w 26 VI-15 VII 1995 r. Założono 3 wykopy o łącznej powierzchni ok. 47 m². Większość obiektów kulturowych stwierdzono w obrębie wykopu III/95, który w trakcie eksploracji poszerzono do powierzchni ok. 27 m². Obiekty w formie jam miały silnie zniszczone partie stropowe (wieloletnia intensywna orka) oraz niekiedy bardzo niewielką miąższość (np. obiekt I/95 z wykopu I/95 — do ok. 15-20 cm), stąd też materiał zabytkowy wydobywany z ich górnych partii był częściowo przemieszany. Pod względem chronologii wyeksplorowane obiekty należy łączyć z dwiema wczesnośredniowiecznymi fazami osadniczymi, datowanymi na podstawie zespołów ceramiki naczyniowej: starszą (faza I) datowaną szeroko od 2. poł. X do poł. XI w. oraz młodszą (faza II) datowaną od poł. XI do przełomu XI i XII w.

Wydobyto ok. 1,5 tys. fragm. ceramiki naczyniowej, przede wszystkim wczesnośredniowiecznej (głównie ceramika częściowo i całkowicie obtaczana), ale także zalegające na złożu wtórnym ułamki naczyń ceramiki „łużyckiej” z okresu halsztackiego. Wystąpiły też liczne kości zwierzęce. Spośród zabytków pozaceramicznych na uwagę zasługują: 3 przęsliki gliniane, szydło kościane, 2 szydła z poroża (w tym jedno kompletne), fragm. grzebienia z poroża oraz ostroga żelazna.

Materiały wraz z kompletem dokumentacji przechowywane są w Instytucie Archeologii i Etnologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika.

Badania będą kontynuowane.